

Motion till riksdagen 2019/20:3646

av Jonas Sjöstedt m.fl. (V)

med anledning av prop. 2019/20:187 Extra ändringsbudget för 2020 – Ersättning till riskgrupper, kapitalinsatser i statligt ägda företag och andra åtgärder med anledning av coronaviruset

---

1 Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen avslår förslagspunkt 4 om att riksdagen ska bemyndiga regeringen att under 2020 för anslaget 1:17 Kapitalinsatser i statliga ägda företag för statens räkning förvärva aktier eller andelar eller vidta andra liknande åtgärder som syftar till att rekapitalisera SAS AB med ett belopp om högst 5 000 000 000 kronor och inom denna ram öka statens röst- och ägarandel i bolaget.
2. Riksdagen avslår förslagspunkt 5 om att riksdagen ska bemyndiga regeringen att vidta de övriga åtgärder som är nödvändiga för att möjliggöra statens deltagande i en rekapitalisering av SAS AB.
3. Riksdagen avslår förslaget om att godkänna den föreslagna användningen av anslaget 1:6 Ersättning avseende icke statliga flygplatser inom utgiftsområde 22 Kommunikationer.

2 Inledning

I propositionen föreslår regeringen fler åtgärder med anledning av coronaviruset. Det lämnas bl.a. förslag som ska möjliggöra ersättningar till riskgrupper för covid-19. Propositionen innehåller också förslag till kapitalinsatser i vissa statligt ägda företag, bidrag till regional kulturverksamhet och infrastrukturinsatser med koppling till det pågående utbrottet av covid-19.

Propositionen är regeringens nionde extra ändringsbudget med anledning av coronaviruset. Motionsrätten på ändringsbudgetar är kraftigt beskuren. Oppositionspartierna får bara ändra i anslag som regeringen ändrar i, och i de fallen får man dessutom bara

föreslå lägre anslag. Motsvarande gäller på inkomstsidan och där får man endast föreslå ändringar som ökar statens inkomster. Vänsterpartiet har därför främst lagt kraften på att förbättra regeringens förslag i utskottshandlingen. Vi har bl.a. tagit initiativ till att de som använder sig av permitteringsstöden inte samtidigt ska få göra aktieutdelningar samt att det s.k. familjemedlemsundantaget tillfälligt slopas i syfte att underlätta för små familjeföretag. Vänsterpartiet har också pressat regeringen att anslå mer pengar till landets kommuner och regioner.

I svaret på regeringens ekonomiska vårproposition gav vi ett mer samlat svar på coronakrisen. Där kunde vi konstatera att vi överlag stödjer regeringens förslag på likviditetsstöd och minskade kostnader för företagen. Vi efterfrågar dock ett mer balanserat svar på den ekonomiska krisen. Företagen har fått stora omfattande stöd samtidigt som personalen inom sjukvården, äldreomsorgen och Arbetsförmedlingen går på knäna p.g.a. otillräckliga resurser. När stöd förmedlas till krisande sektorer finns också goda möjligheter att verka för en omställning som gynnar miljön och klimatet. Vänsterpartiet menar att regeringen bör tillvarata detta tillfälle och i större utsträckning stödja klimat- och miljövänliga transportslag som järnväg och kollektivtrafik framför flygtrafik. Krispolitiken får inte bidra till ökade klyftor och växande miljö- och klimatproblem utan bör utformas så att den bidrar till ett mer robust och starkare samhälle.

3 Rekapitalisering av SAS

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2020 för statens räkning med ett belopp om högst 5 miljarder kronor förvärva aktier eller andelar eller vidta andra liknande åtgärder som syftar till att rekapitalisera SAS och inom denna ram öka statens röst- och ägarandel i SAS. Bakgrunden till förslaget är att spridningen av det nya coronaviruset som orsakar sjukdomen covid-19 har inneburit kraftigt reducerad flygtrafik.

Vänsterpartiet menar att de åtgärder vi vidtar för att bemöta coronakrisen och dess konsekvenser inte får leda till att vi samtidigt förvärrar klimatkrisen. I stället bör vi ta de tillfällen som ges att ställa om i en mer klimat- och miljövänlig riktning. Att gå från flyg till tåg är en nödvändig del av en sådan omställning. Vänsterpartiet saknar tydliga formuleringar i propositionen om vilka klimatmässiga krav som ska ställas på SAS genom detta stöd.

Om skattebetalarna ger stöd till flyget i krisen, ska det göras med krav som tydligt hjälper omställningen från flyg till tåg. Vänsterpartiet menar att stödet till SAS bör villkoras med krav om att sluta trafikera sträckor som det går att åka med tåg på mindre än fyra timmar och att SAS måste teckna kollektivavtal i Norden och ha baser för all flygande personal i Norden. Vidare anser Vänsterpartiet att stödet till SAS bör innehålla krav på kraftigt minskade utsläpp. Eftersom regeringen i propositionen inte tydliggör vilka krav den kommer att ställa på SAS vid rekapitaliseringen kan Vänsterpartiet i nuläget inte ställa sig bakom förslaget.

Riksdagen bör avslå förslagspunkt 4 om att riksdagen ska bemyndiga regeringen att under 2020 för anslaget 1:17 Kapitalinsatser i statliga ägda företag för statens räkning förvärva aktier eller andelar eller vidta andra liknande åtgärder som syftar till att rekapitalisera SAS AB med ett belopp om högst 5 000 000 000 kronor och inom denna ram öka statens röst- och ägarandel i bolaget. Detta bör riksdagen besluta.

Riksdagen bör avslå förslagspunkt 5 om att riksdagen ska bemyndiga regeringen att vidta de övriga åtgärder som är nödvändiga för att möjliggöra statens deltagande i en rekapitalisering av SAS AB. Detta bör riksdagen besluta.

4 Kapitaltillskott till Swedavia

Regeringen föreslår ett kapitaltillskott om 3 150 miljoner kronor till Swedavia AB. Genom kapitaltillskottet säkras regeringen ett statligt flygplatsnät med god tillgänglighet i hela landet. Flygtrafiken på Swedavias flygplatser minskade redan under 2019 men har till följd av de omfattande reserestriktionerna med anledning av utbrottet av det nya coronaviruset minskat till ett minimum.

Vänsterpartiet menar att regeringen, i samband med detta kapitaltillskott, bör kräva ett stopp för alla expansionsplaner avseende persontrafik och en tidigare avveckling av Bromma flygplats.

5 Stöd till icke-statliga flygplatser

Regeringen föreslår att ersättningen till kommuner för att finansiera delar av driftsunderskotten vid kommunala och privata flygplatser utökas med 100 miljoner kronor.

Vänsterpartiet menar att detta stöd måste villkoras. Inget stöd bör ges till persontrafik vid kommunala/regionala flygplatser som inte behöver det av regionalpolitiska skäl, om de inte samtidigt beslutar att inleda en avvecklingsprocess av flygplatsen för persontrafik. Det är nödvändigt för klimatets skull. Brandflyg, ambulansflyg och annan samhällsviktig flygtrafik undantas och ska fortsatt kunna trafikera flygplatserna. Ett sådant krav är rimligt att ställa på mottagarna av stödet och att staten som ägare av SJ bör ge företaget i uppdrag att öka alternativt införa direkt tågtrafik till större städer som berörs av en sådan nedläggning av flygplatser. Mot denna bakgrund står Vänsterpartiet inte bakom det stöd till icke-statliga flygplatser som regeringen föreslår. Riksdagen bör avslå förslaget om att godkänna den föreslagna användningen av anslaget 1:6 Ersättning avseende icke-statliga flygplatser inom utgiftsområde 22 Kommunikationer. Detta bör riksdagen besluta.

6 Kapitaltillskott till Lernia

Regeringen föreslår ett kapitaltillskott om 150 miljoner kronor till Lernia AB. Med kapitaltillskottet ges Lernia förutsättningar att stärka sin finansiella ställning för att fortsatt kunna bedriva verksamhet inom vuxenutbildning och bemanning. Lernia har i dagsläget en utmanande finansiell situation som ytterligare försvåras av den pågående pandemin till följd av coronaviruset.

Vänsterpartiet delar bedömningen att Lernia AB behöver ett tillskott. Vi ser samtidigt ett behov av en utvärdering av verksamheten med avseende på hur hanteringen av Arbetsförmedlingen har påverkat den och hur man skulle kunna få Lernia att ha en mer effektiv roll inom ramen för en sammanhållen statlig arbetsmarknadspolitik. Vänsterpartiet anser att regeringen bör tillsätta en utvärdering av Lernias verksamhet med avseende på hur

hanteringen av Arbetsförmedlingen har påverkat den och hur man skulle kunna få Lernia att ha en mer effektiv roll inom ramen för en sammanhållen statlig arbetsmarknadspolitik. Motionsrätten förhindrar oss dock från att lägga ett sådant yrkande i denna motion.

7 Propositionens övriga förslag

Vänsterpartiet välkomnar övriga förslag i propositionen. Flera av dem är sådana som vi själva lagt fram. Bland annat det ökade stödet till kultursektorn, miljökompensationen till järnvägen samt stödet till Luftfartsverket och Sjöfartsverket. Vi välkomnar också att pengar anslås för vaccininköp och att beredskapslager nu börjar byggas upp och att den utvecklingen måste fortsätta.

Att regeringen nu möjliggör för personer som tillhör en riskgrupp och inte kan arbeta hemifrån att få förebyggande sjukpenning är också mycket välkommet. Vänsterpartiet har länge efterfrågat detta och ifrågasätter varför det tagit så lång tid. Regeringen hävdar att detta går att jämföra med att utforma en ny socialförsäkringsförmån. Vänsterpartiet delar inte den bedömningen. Den konstruktion som regeringen valt föreslog vi tidigt. Regeringens långsamma agerande i denna fråga har mycket stora konsekvenser för den enskilde. Vänsterpartiet förutsätter också att regeringen kommer att förlänga den tremånadersperiod som förordningen ska gälla, om det visar sig nödvändigt.

Jonas Sjöstedt (V)

Hanna Gunnarsson (V)

Maj Karlsson (V)

Håkan Svenneling (V)

Ulla Andersson (V)

Tony Haddou (V)

Karin Rågsjö (V)

Jessica Wetterling (V)